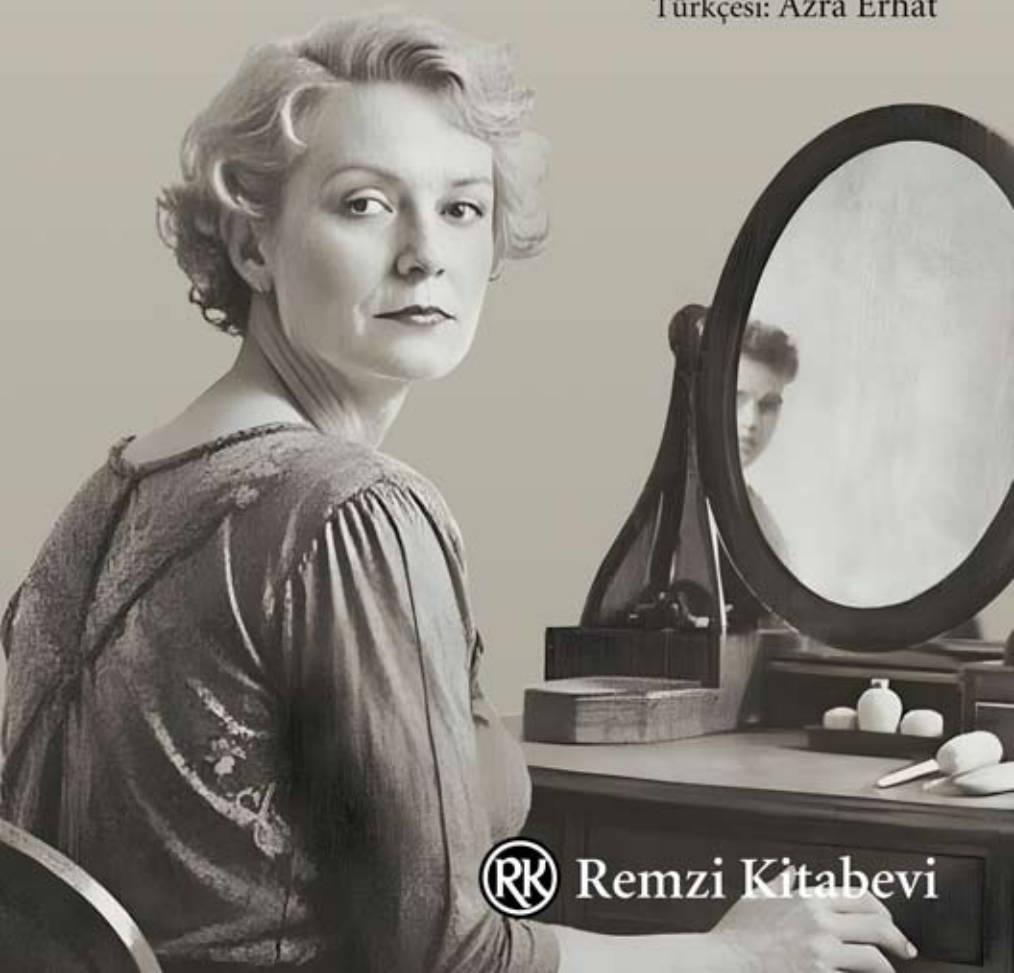

ÇAĞDAŞ DÜNYA KLASİKLERİ

COLETTE

Cicim

Türkçesi: Azra Erhat

Remzi Kitabevi

COLETTE, 1873 yılında Güney Fransa'da bir taşra kasabasında dünyaya geldi. Ordudan emekli babası ve renkli bir kişiliğe sahip annesinin etkisiyle taşra yaşamının sıkıcılığından uzakta büyüdü. 1893 yılında Henri Gauthier-Villars'la evlendi. Çektikleri para sıkıntısı onu yazar olmaya yöneltti. Boşan-

masından sonra Paris'te kabare artistliği ve dansözlük yaptı. Gazeteci Henri de Jouvenel'le evlendi. 1913-1923 yılları arasında tiyatro eleştirileri yazdı. İkinci kocasından da ayrılarak yazar Maurice Goudeket'yle evlendi. Ülkemizde 1945'te *Duygusal Sürgün*, *Dişi Kedi* ve *Cicim* adlı romanlarıyla tanınan Colette, eserlerinde ağırlıklı olarak etik kısılcısından kurtarılmış cinselliği, kadın bedenini ve arzularını irdeledi. Kahramanlarının hemen tümü, içgüdüleri ve duygularıyla davranan kişilerdi. Yapıtlarında kolay anlaşılır bir dil ve ustaca yazılmış diyaloglar kullandı. 1945'te, 72 yaşında, Fransa'nın en önemli edebiyat kurumlarından biri olan Academie Goncourt'un ilk kadın üyesi oldu. 1954'te 81 yaşındayken öldüğünde cenazesi büyük bir devlet töreniyle kaldırıldı.

COLETTE

Cicim

Türkçesi
Azra Erhat

Remzi Kitabevi

CİCİM / Colette
Özgün adı: *Chéri*

Bu çevirinin Türkçe yayın hakları:
Remzi Kitabevi, 2022

Her hakkı saklıdır.
Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Düzeltili: Korkut Tankuter
Kapak tasarımı: Ömer Erduran

ISBN 978-975-14-2272-9

Bu çevirinin ilk baskısı
Varlık Yayınları'nda (1955),
ikinci baskısı Can Yayınları'nda (1991)
yapılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BASIM: Mart 2026

Kitabın basımı 1000 adet yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul
Sertifika No: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090
www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Seçil Ofset, 100. Yıl Mah., Matbaacılar Sitesi
4. Cad. No. 77, Bağcılar-İstanbul
Sertifika No: 44903 / Tel (212) 629 0615

CICIM

“LÉA, inci kolyeni bana versene. Duydun mu, Léa? Kolyeni bana ver.”

Alacakaranlıkta bir zırh gibi parlayan demir ve bakır kakmalı geniş karyoladan ses sada çıkmadı.

“Neden vermeyecekmişsin kolyeni bana? Bak ne kadar yakışıyor. Bana senden daha çok yakışıyor.”

Fermuarın çıtırtısı ile birlikte yatağın dantelaları kıpırdadı, çıplak, olağanüstü iki kolun ucunda iki güzel el tembel tembel yükseldi.

“Bırak, Cicim, bırak kolyemi. Yeter artık, çok oynadın.”

“Eğleniyorum. Yoksa çalarım diye mi korkuyorsun?”

Güneşin kızıştığı perdenin önünde kapkara bir şeytan gibi zıplayıp oynuyordu. Ama yatağa yaklaşıncı, ipekli pijaması ve hamam terlikleriyle bembeyaz bir gölge oluverdi.

Yataktan tatlı bir ses, ağır ağır:

“Korkmuyorum,” dedi. “Ama kolyenin ipini aşındıracağını. İnciler ağır.”

Cicim, saygıyla:

“Evet,” diye mırıldandı. “Sana bu nesneyi veren adam işin alayında değilmiş!”

8

İki pencerenin arasındaki duvara dayalı duran uzun aynada Cicim kendini seyrediyordu. Orta boylu, çok güzel, çok genç bir delikanlıydı, saçları bir karatavuğun tüyü gibi mavimsiydi. Pijamasının ceketini açınca, donuk beyaz renkte, bir kalkan gibi kabarık, sert göğsü göründü. O anda dişlerinin, koyu gözlerinin beyazı ve kolyenin incileri üzerinde pembe bir kıvılcım parladı.

Kadın sesi, ısrarla:

“Çıkar şu kolyeyi, söz dinle,” diyordu.

Aynanın önünde duran delikanlı kıs kıs güldü.

“Peki, peki. Alırım diye korkuyorsun.”

“Hayır, ama versem, hiç çekinmeden alırsın.”

Cicim yatağa koştı, top gibi üstüne sıçradı.

“Tabii alırım. Ne diye çekinecekmişim? Bir erkeğin bir kadından kravat iğnesi diye bir inci kol düğmesi diye iki inci hediye alması ayıp değil de, elli tane inci kabul etmesi mi ayıp?”

“Elli değil, kırk dokuz.”

“Kırk dokuz olsun. Söyle bakalım, yakışmıyor mu? Çirkin miyim?”

Yatan kadının üzerine, kışkırtıcı bir gülüşle eğildikçe, küçücük dişleri, dudaklarının ıslaklığı gözüküyordu. Léa doğruldu.

“Hayır, söylemeyeceğim işte. Söylesem de, inanmazsın. Ayol burnunu buruşturmadan gülsene. Burnunun ucunda üç kırışık olsun da, görürsün.”

Cicim hemen ciddileşti, alnının derisini gerdi, yaşlı bir ko-

kot becerikliliğiyle yutkunup çenesini düzeltti. Léa çamaşırları ve dantelaları içinde dirseğine dayanmış, Cicim yatağın kenarına ata biner gibi oturmuş, birbirlerine düşmanca bakıyorlardı. Cicim: “Ne yüzle benim gelecekteki kırışıklarımдан sözeder sanki?” Léa ise, “Güzel olmasına güzel, ama neden gülerken çirkinleşiyor?” diye düşünüyordu. Bir an böyle geçti. Sonra Léa düşüncesini açıkladı:

“Neşelenince, öyle kötü bir hâlin var ki... Sırf alay etmek, gönül kırmak için gülersin. O zaman da çirkin oluyorsun. Genellikle çirkinsin.”

Cicim öfkeyle:

“Yalan!” diye bağırdı.

Burnunun üstünde kaşları düğümlenmiş, dimdik kirpikleri altındaki gözleri küstahça bakıyor, ağzının temiz kıvrımı küçümseyici bir tavırla açılıyordu. Léa onun bu hâlini seyretmekten hoşlanırdı. Cicim sürekli köpürür, sonra yatıştır, zincirlerinden kurtulmak ister, bir türlü özgür olamazdı. Boyunduruktan silkinmeye çalışan bu genç başa elini dayadı ve bir hayvanı yatıştırdır gibi,

“Haydi, haydi... Ne oluyoruz?... Ne var?” diye mırıldandı.

Cicim, kadının güzel, geniş omzuna yıkılarak, alını ve burunu ile sokuldukça sokuldu, gözlerini kapayıp, sabahları uzun aşk uykularını uyuduğu köşeyi aradı. Ama Léa onu iterek:

“Olmaz, Cicim. Bugün öğle yemeğini ‘Cadı Sultan’da yiyeceksin. Saat on ikiye yirmi var.”

“Yaa? ‘Cadı Sultan’da yemek yiyorum demek. Sen de mi?”

Léa tembelce yatağın içine kaydı.

“Ben değil. Ben bugün izinliyim. Sonra ikide kahve içmeye gelirim ya da altıda çaya, olmazsa, sekize çeyrek kala bir sigara tütürmeye. Merak etme, Cadı Sultan beni istediği kadar görür. Zaten davet etmedi ki.”

Cicim’in asık suratı birden muzipçe aydınlandı:

“Biliyorum, seni neden davet etmediğini biliyorum,” dedi. “Kibar konuklarımız var da ondan. Güzel Marie-Laure ve o zehir gibi kızı.”

Léa’nın etrafta dolaşan mavi bakışları birden dikleşti:

“Evet... Nefis bir kızcağız. Anası kadar değil, ama gene de pek güzel... Çıkar artık şu kolyeyi.”

Cicim kolyeyi çıkarırken içini çekti:

“Yazık,” dedi. “Bohçamda güzel dururdu.”

Léa dirseği üzerinde doğrularak:

“Ne bohçası?” diye sordu.

Cicim komik bir azametle:

“Benim güveylik bohçam, benim düğünümde benim mücevherlerimin bohçası,” dedi.

Sonra birden havaya sıçradı, bir bale dansözü gibi ayaklarının ucuna düştü. Başı ile kapıya saldırarak, dışarıya fırladı ve kapı aralığından seslendi:

“Banyomu hazırla, Rose, çabuk. Mama’da yemek yiyordum.”

Léa:

“Tamam,” diye düşündü, şimdi banyo da bir göl olur, sekiz havlu yerde yüzer, küvet ustura çizgileri ile dolar. Ah, keşke iki banyom olsa...”

Ama her defasında olduğu gibi, bir ikinci banyo odası yaptırmak için duvar askısını kaldırmak, tuvalet odasını daraltmak gerektiğini düşündü, bu sefer de:

“Cicim’in düğününe kadar sabrederim,” diye karar verdi.

Tekrar yattı ve Cicim’in gece soyunurken çoraplarını şöminenin üzerine atmış, donunu küçük konsolun üstüne asmış, kravatını da Léa’nın heykelinin boynuna sarmış olduğunu gördü. İçini ısıtan bu erkekçe derbederliğe farkına varmadan gülümsedi. Gür kahverengi kirpikleri hiç dökülmemiş olan genç bakışlı, mavi, dingin gözlerini kapadı. Leonie Vallon, nâmı diğer Léa de Lonval kırk dokuz yaşındaydı, bol gelirlili yosma hayatının son demlerini yaşıyordu. Hayat bu iyi kızı şahane rezaletlerden ve soylu acılardan korumuştur. Léa yaşını saklardı, fakat Cicim’i şehvet ve hoşgörü dolu bakışlarla süzerken, hayatta bazı küçük zevkleri kendinden esirgemeyecek çağa eriştiğini itiraf ederdi. Güzel çamaşırları, eski şarapları, seçkin yemekleri severdi. Ne, gençliğinde övgüye boğulan sarışın bir dilberken ne de olgunluk çağlarında zengin ve kibar bir yosma olmuşken, adının çevresinde şamatalı, yalancı bir şöhretin yerleşmesine olanak vermişti. Hatta 1895 sıralarında bir yarış günü kendisine “Sevgili sanatkar,” diye hitap eden *Gil Blas* gazetesinin sekreterine verdiği şu karşılığı eşi dostu hâlâ gülerek anımsarlar:

“Sanatçı mı dediniz? Vah, vah, âşıklarım pek de geveze adamlarmış...”

Akranları Léa’nın hiç bozulmayan sağlığına imrenir, 1912 modasının sırt veya karınlarını zamansız kalınlaştırdığı genç

kadınlar onun dolgun göğsünü alaya alır, yaşlı ya da genç bütün kadınlar Cicim’i ondan kıskanırlardı.

12

Léa:

“Aman efendim, kıskanacak ne var ki,” derdi. “Alsınlar Cicim’i. Ben onu bağlamıyorum ki, sokağa da yalnız çıkıyor.”

Bu sözün yüzde ellisi yalandı. Gerçekte, altı yıldır süren ve tuhaf bir içtenlikle bazen “manevi analık” diye tanımladığı bu ilişkiden Léa gurur duymaktaydı.

“Güveyi bohçası...” diye düşündü. “Cicim’i evlendirmek... Olmaz ki... doğru değil, insani değil. Hiç Cicim’e kız verilir mi? Cicim’e kız vermek bir geyik yavrusunu köpeklere atmak gibi bir şey. Cicim’in kim olduğunu bilmiyorlar.”

Yatağın üzerine atılmış inci kolyesini tespih gibi çekiyordu. Cicim incilere bayılır ve sabahları onları okşamaktan hoşlanırdı. Léa ise boynunun kalınlaştığını, beyazlığını kaybettiğini ve derinin altında kasların gevşediğini sevgilisine belli etmemek için geceleri kolyesini çıkarıyordu şimdi. Kalkmadan kolyesini ensesinde kapattı ve yatağının yanında duran konsoldan bir ayna aldı.

Dobra dobra karar verdi:

“Bir bahçivan karısına ya da bir satıcı kadına benziyorum. Ya da patates tarlasına boynuna bir kolye takarak giden bir Normandiyalı köylüye. Burnuma bir devekuşu tüyü taksam, daha çok yakışır, üstelik de insafli bir yargı bu!”

Omuzlarını silkti. Léa kendi vücudunda artık beğenmediği taraflara karşı amansızdı. Sağlıklı, canlı, hafifçe kırmızı bir cildi vardı, lacivert halkalarla çevrili mavi gözlerinin güçlü rengini

daha da belirtmeye elverişli bir açık hava cildi. Léa kibirli burununu da hâlâ beğenirdi. Cicim'in annesi bu burun için "Marie-Antoinette burnu," der, sonra da "Ama iki sene sonra sevgili Léa'nın çenesi XVI. Louis'ninkine benzeyecek," sözünü eklemeyi unutmazdı. Léa'nın sımsıkı dizilmiş dişlerle süslü ağzı kahkaha ile hemen hiç gülmez, fakat sık sık gülümserdi. Büyük gözlerinin yavaş ve ender kıpırdayışlarına uyan bu gülümseme bin kez övülmüş, şarkılara girmiş, fotoğrafa alınmıştı. Léa'nın bu derin, kendinden emin tebessümüne doyum olmazdı.

Vücuduna gelince, "Sağlam bir vücudun çok dayandığını herkes bilir," derdi Léa. İri, pembe beyaz vücudunu, uzun bacaklarını, İtalya çeşmelerindeki peri kızlarının sırtını andıran düz sırtını hâlâ gösterebilirdi. Ortası gamzeli kalçaları, kalkık göğüsleri için de "Cicim evlendikten sonra da uzun zaman dayanır," derdi Léa.

Kalktı, sabahlığına sarındı ve perdeleri kendi açtı. Pembe, neşeli ve fazlaca süslü olan oda öğle güneşiyle doldu. Pencereerde çifte dantel perdeler, duvarlarda gül yaprağı rengi atlaslar, yaldızlı tahtalar, pembe beyaz abajurlarla örtülü elektrik lam-baları ve modern ipekli kumaşlarla döşeli antika eşyalar biraz modası geçmiş bir lüksün simgeleri idi.

Léa ne bu rahat, sıcacık odadan ne de bakır ve çelikle kakılmış, sağlam, görkemli bir başyapıt olan, sert görünüşlü, çarpınca insanın bacağına acıtan karyolasından vazgeçebiliyordu. Cicim'in annesi bu oda için:

"Hayır hayır, o kadar da çirkin değil," derdi. "Bu odayı seviyorum ben. Bu oda bütün bir dönemdir. Bir şık tarafı var bunun. Paiva'ya layık bir oda."

Léa “Cadı Sultanın” bu sözlerini hatırlarken, gülümsüyor, bir yandan da dağınık saçlarını topluyordu. İki kapının vurmasını ve bir ayakkabının ince bir eşyaya çarpmasını duyunca, telaşla yüzüne pudra sürdü. Tam o sırada Cicim gömlek ve pantolonla içeri girdi. Yakalığını henüz takmamış, kulaklarında talk pudrasının izleri görülüyordu. Aksi ve öfkeliydi.

“İğnem nerede? Ev değil ki burası, tabakhane! Mücevher gördüler mi aşırıyorlar.”

Léa ciddiyetle:

“İğneni Marcel alışverişe giderken kravatına takmış olacak,” dedi.

Cicim şakayı anlamamıştı. Tehditli adımlarla yürürken, bir kömür parçasına çarpan karınca gibi birdenbire durdu.

“Âlâ! Ya fotinlerim?”

“Hangileri?”

“Şu boynuzlu hayvaninkiler...”

Tuvalet masasında oturan Léa tatlı bakışlar ve okşayıcı bir sesle:

“Estağfurullah,” dedi.

“Bir kadın beni zekâm için sevecek olsa, hapı yuttuğumun resmidir,” dedi Cicim. “Ama şimdilik iğnemle fotinlerimi isterim.”

“Ne yapacaksın iğneyi? Kısa ceketle iğne takılmaz ki. Ayak-babılarını da giymişin bile.”

Cicim ayağını yere vurdu.

“Bıktım, benimle kimse ilgilenmiyor burada. Bıktım usan-dım.”

Léa tarağını masanın üstüne bıraktı.

“Bıktınsa git,” dedi.

Cicim terbiyesizce omuzlarını silkerek:

“Öyle dersin ama...”

“Buyur git. Mutfağa kazma kürekle girip beyaz peyniri aynalara süren konuklardan hiç hoşlanmam. Mübarek anneciğine git evladım, git de kal orada.”

Cicim Léa’nın bakışlarına dayanamayıp gözlerini yere indirdi. Bir okul çocuğu gibi söylendi.

“Söz söylemeye hakkım yok mu benim? Neyse, bari Neuilly’ye gitmek için otomobili ver bana.”

“Olmaz.”

“Neden?”

“Saat ikide ben çıkacağım, şoför de şimdi yemek yiyor da ondan.”

“Nereye gideceksin saat ikide?”

“Dini görevlerimi yerine getirmeye. Ama taksi için üç frank istersen...”

Léa bir an durdu, sonra yavaşça:

“Budala,” diye konuştu. “Belki Valide Hanım’da kahve içmeye gelirim saat ikide. Memnun oldun mu?”

Cicim küçük bir koç gibi başını sallıyordu:

“Tersleniyorum, benden her şey esirgeniyor, eşyalarımı saklıyorlar.”

“Kendi kendine giyinmesini hiç öğrenemeyecek misin?”

Léa, Cicim’in elinden yakalığını alıp düğmeledi, kravatını bağladı.

“İşte... Bir eflatun kravat pek tapon. Ama ne olacak, Ma-

rie-Laure ve ailesi için çok bile. Üstüne bir de inci takacaktın. Seni gidi züppe seni... Bir küpelerin eksik...”

16

Cicim’in içine yeniden bir rehavet çökmüştü. Gözleri kapanıyor, gevşek, yumuşak ve titrek bir hâlde kendini koyuveriyordu.

“Ninem benim...” diye fısıldadı.

Léa kulaklarını fırçaladı, Cicim’in siyah saçlarını ikiye bölen ince ve mavimtrak çizgiyi düzeltti, lavanta ile ıslattığı parmağını şakaklarına sürdü ve dayanamayıp, yanı başında soluk alan o çekici ağzı hafifçe öptü. Cicim gözlerini, dudaklarını açtı, ellerini uzattı... Léa onu kendinden uzaklaştırarak:

“Hayır, saat bire çeyrek var,” dedi. “Git, bir daha da gelme.”

“Hiç mi?”

Léa yarı öfkeli, yarı sevecen bir gülüşle:

“Hiç!” diye seslendi.

Yalnız kalınca, gururla gülümsedi. Geme vurulan arzusu içini titretti ve göğüs geçirerek, Cicim’in avludaki adımlarına kulak verdi. Bahçe kapısını açıp kapadığını ve uçar adımlarla uzaklaştığını gördü. Yolda kol kola yürüyen üç sokak çocuğu Cicim’i saygıyla selamlayarak:

“Uyy, anam! Bu ne fiyaka!...” dediler. “Sakin kalp olmasın? Bir dokunsak mı?...”

Böylesini çok duymuş olan Cicim dönüp bakmadı bile.

“**B** ANYOMU hazırla, Rose. Manikürcü kız gidebilir, çok geç oldu. Mavi tayyörümü ver, yenisini, beyazlı mavili şap-kamı ve atkılı iskarpinlerimi... hayır, bekle...”

Léa ayak ayak üzerine atmış, çıplak bileklerini yokluyordu. Başını sallayarak:

“Hayır,” dedi, “lacivert rugan fotinlerimi ver. Bacaklarım biraz şiş. Sıcaktadır.”

Tül den bir başlık giyen yaşlı hizmetçi gözlerini kaldırıp, Léa’ya anlamlı bir bakışla:

“Evet sıcaktadır,” diye yineledi. Sonra “Malum ya, her şey zamanında yıpranır” der gibi omuzlarını kaldırdı.

Cicim gittikten sonra, Léa hafiflemiş, canlanmıştı. Bir saatten az bir zamanda yıkandı, kokulu ispiroto ile ovundu, tarandı, fotinlerini giydi. Saç maşası ısınırken, sofracıbaşının hesap defterini gözden geçirmek, uşağı çağırıp ayna üzerinde birikmiş mavi bir buğuyu göstermek fırsatını buldu. Çevresine hiç aldanmayan, emin bir gözle baktıktan sonra, neşeli bir yalnızlık içinde yemek yedi, sek beyaz şaraba, ıslak bir yeşil el-

ma gibi parlayan tabakta saplalarıyla sofraya çıkarılan haziran çiçeklerine gülümsedi. Bu dikdörtgen yemek odası için XVI. Louis üslubunda büyük aynaları, incecik taçlarla süslü, siyaha yakın tahtadan hafif büfeleri, yüksek ayaklı küçük masası, ince ve sağlam iskemleleriyle aynı döneme ait İngiliz eşyalarını bir zamanlar boğazına düşkün birisi seçmiş olacaktı. Aynalar, som gümüş takımlar caddedeki ağaçların yeşil pırıltısını bol ışıkla yansıtıyordu. Léa yemek yerken, bir çatalın oymaları arasında kalmış kırmızı gümüş tozunu inceliyor, koyu renk mobilyanın parlaklığını ölçmek için bir gözünü kapıyordu. Arkasında duran sofracıbaşı bu oyunlarından hiç hoşlanmazdı. Korktuğu başına geldi, Léa:

“Marcel,” dedi, “bir haftadan beri möblelere sürdüğünüz cila yapıyor.”

“Madam, acaba...”

“Acabası macabası yok, yapıyor. Cilayı ateşte eritip esans katın. Beyaz şarabı da kilerden erken çıkarmışsınız. Sofrayı kaldırır kaldırmaz, panjurları örtün, sıcak içeride kalsın.”

“Peki, Madam. Mösyö Ci... Mösyö Peloux akşam yemeğini burada mı yiyecek?”

“Öyle sanıyorum... Bu akşam krema istemez, sadece çilek şurubu hazırlayın. Kahveyi tuvalet odasında içeriz.”

Dimdik ayağa kalkınca, kalçalarına yapışık elbisesinin altında uzun bacakları görünüyordu. Léa sofracıbaşının bakışlarında “Madam ne güzel!” sözlerini okudu ve bu sessizce hayranlığı hoşuna gitti.

Tuvalet odasına çıkarken Léa kendi kendine “Güzel miyim sahi?... Hayır, diyordu. Şimdi değilim artık. Yüzüm ça-

Cicim, tutkulu bir aşk ilişkisini anlatır. Orta yaşta bir kadın olan Léa ile onun “Cicim” olarak çağırıldığı genç Fred arasındaki bu ilişki, zamanla aşk, alışkanlık ve bağımlılık arasındaki ince çizgide ilerler.

Léa'nın deneyimiyle Cicim'in gençliği arasındaki çekim, toplumun beklentileri ve kaçınılmaz değişimlerle sınanır. Güzellik, zaman ve sahip olma duygusu, iki karakterin de yüzleşmek zorunda kaldığı sorulara dönüşür.

Colette'in keskin gözlemleri ve yalın anlatımıyla *Cicim*, aşkın geçiciliğini, kadınlık ve erkeklik rollerini ve zamanın izlerini unutulmaz bir incelikle ele alır. Duygusal olduğu kadar düşündürücü olan bu roman, modern edebiyatın en çarpıcı klasiklerinden biridir.

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-2272-9

9 789751 422729

KDV'den muaftr